

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"Св. Кл. Охридски"
1504, София
бул. "Цар Освободител" № 15
тел: 93 08 200
факс: 946 02 55

SOFIA UNIVERSITY
"St. KLIMENT OHRIDSKI"
Sofia, Bulgaria
blvd. "Tzar Osvoboditel" 15
Tel. +359 2 846 71 38; +359 2 93 08 364
Fax: +359 2 946 02 55

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "Св. Кл. Охридски" - Ректорат	
Изм. №	01-00-9 / 26.05.2015

ДО
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКАТА

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	КН-510-00-50
Датум	28.05.2015

Относно: Становище по Законопроект за изменение и допълнение на Закона за развитие на академичния състав в Република България, № 502-01-36, внесен от Министерски съвет

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА

В отговор на ваше писмо с изх. № КН-533-09-61/15.05.2015, искам да изразя подкрепата на Софийски университет за предложените от Министерски съвет промени в Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Използвам случая да изразя отново нашето становище за необходимостта от преминаване към нов начин на избор на научните журита, а именно - случаен избор чрез жребий. Считаме, че това е задължително условие за осигуряване на безпристрастостта на журитата.

РЕКТОР:
ПРОФ. ДИН ИВАН ИЛЧЕВ

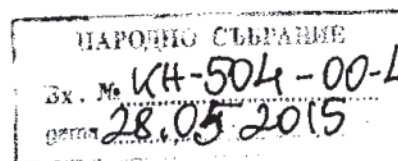

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ - МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И АКРЕДИТАЦИЯ

Пълноправен член на Европейската асоциация за осигуряване на качеството на висшето образование – ENQA
1113 София, бул. "Цариградско шосе" 125, бл. 5, тел. 80 77 811; факс 971-20-68

Изх. № 599.
20.05.2015 год.

До

г-жа Милена Дамянова
Председател на комисия по
Образованието и науката към
Народното събрание
на Република България

В отговор на Ваше писмо изх. № КН-553-09-61/15.05.2015 г., Ви уведомявам, че Национална агенция за оценяване и акредитация („НАОА“) приема философията и основните норми на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за развитието на академичния състав в Република България, внесен от Министерския съвет на 12 май 2015 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАОА:

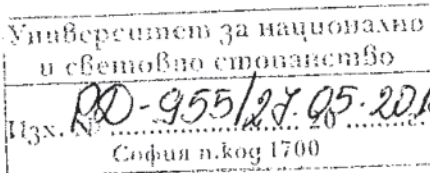
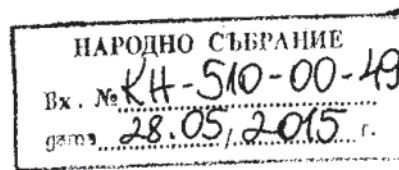
.....
Проф. д-р Боян Биолчев/.....

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

проф. д.ик.н. Стати Статев

РЕКТОР

До
Г-жа **МИЛЕНА ДАМЯНОВА**
Председател на Комисията по
образование и наука към
Народното събрание на Р.България

СТАНОВИЩЕ

Относно: Проектозакона за изменение и допълнение на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

Уважаема Г-жо Председател,

В отговор на Ваше писмо с изх.№ КН-553-09-61/15.05.2015 г. Ви изпращам мнения и предложения, касаещи гореспоменатия Проектозакон. След проучване на мненията и получени отзиви от представители на академичната колегия в нашия университет бих желал да обърна на Вашето внимание следното.

На първо място, бих изразил нашите опасения относно **изключителните по мащаб и отговорност ангажменти** на Националния център за информация и документация (НАЦИД), които му вмениява новият член 2а на ЗРАСРБ.

- Налице е реална опасност от блокиране на неговата дейност, доколкото се предвижда НАЦИД да извършва регистрация на детайлни електронни досиета с разнообразна информация, **достоверността на част от която ще бъде трудно проверяема.**

- Особен процедурен проблем виждаме в хипотезата на ал.б, според която – освен висшите училища – инициатива за заявяване на обстоятелства за вписване в Регистъра ще имат и отделни лица. Процесът на регистрация и непрекъснатата актуализация на данните за **хиляди лица, заемащи академични длъжности в България**, ще представлява изключително сериозно предизвикателство за административния капацитет на НАЦИД.

По отношение на новия член 2б, указващ обхвата на наукометричните показатели считаме, че списъкът от изредените елементи не е прецизно съставен. Ако в актуализирания Правилник за прилагане на ЗРАСРБ бъде разгърната точна идентификация на тези елементи – „съотносими към съответната научна област и/или професионално направление“ (чл.2б, ал.2, т.1 и т.2) – то представянето на частичен списък в самия закон едва ли е необходимо. Същевременно намираме за особено важно **съставянето на точен класификатор на елементите с ясни дефиниции**, за които да се определят наукометрични показатели за оценяване на съответствието с минималните национални изисквания **по всяко професионално направление**. Поради това няма да навлизам в детайли относно установени от нас неясноти при въвеждането на различни понятия в чл.2б.

Тук е мястото отново да обърна внимание на компетентните държавни институции на използването на двойката понятия „**научна област – професионално направление**“, въведено

още през 2010-2011 г. с приемането на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане. В §2 от Допълнителните разпоредби на Правилника е казано, че „Професионалните направления и научните области по смисъла на правилника се определят съответно на областите на висшето образование и професионалните направления, определени с Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г.“. Този параграф въвежда еквивалентност на понятията „научни области“ и „области на висшето образование“, което намираме за непрецизно и създаващо възможности за произвол и некоректни практики на самоопределяне сред отделни представители на академичната общност, научни звена и цели висши училища. Апелираме за издаване на **официален нормативен акт**, дефиниращ прецизна схема за кореспонденция (преходен ключ) между елементите на гореспоменатия Класификатор и тези на „Класификацията на специалностите на научните работници в Република България“, отменена с ПМС №202 / 10.09.2010 г. (§3 от Преходните и заключителните разпоредби). Следва да се има предвид, че единият класификатор има **две нива** на категоризация, а другият – **три нива**, например:

<p>1. Област на висше образование</p> <p>3. Социални, стопански и правни науки</p> <p>2. Професионално направление</p> <p>3.7. Администрация и управление</p> <p>3.8. Икономика</p> <p>3.9. Туризм</p>	<p>1. Област на науките</p> <p>05. ОБЩЕСТВЕНИ НАУКИ</p> <p>2. Група научни специалности</p> <p>05.02. Икономика, организация и управление</p> <p>3. Научна специалност</p> <p>05.02.01. Политическа икономика</p> <p>05.02.18. Икономика и управление</p> <p>05.02.20. Социално управление</p> <p>05.02.26. Маркетинг</p>
--	---

Като друг проблемен момент намираме задължението на научното жури съгласно чл.4, ал.1, да извърши „оценката за съответствие с минималните национални изисквания по чл.2б, ал.2, съответно с изискванията по чл. 2б, ал. 5...“. В резултат на това в ал.7, т.2 се вменява задължение на журито да „взема решение за допускане на кандидатите до оценяване“. Също така, в чл.2б ал.3 отново се възпроизвежда този режим: „(3) В 14-дневен срок след изтичане на срока за подаване на документи научното жури взема решение за допускане на кандидатите до оценяване“. Предлагаме да **отпадне задължението на научното жури да преценява допустимостта** на кандидатите за придобиване на научни степени и академични длъжности, като тази проверка и следващото я решение за допускане да се вземе от комисия или друг орган, определен от висшето училище, съобразно изискването на чл.48 (респ. чл.56) от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Надявам се настоящото становище да бъде полезно за парламентарната Комисия по образование и наука при подготовката на окончателното съдържание на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

С уважение,

Ректор на УНСС:

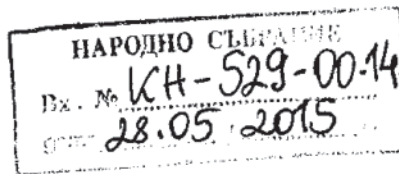
/проф.д.ик.н. Стати Статев/

НАЦИОНАЛЕН БРАНШОВ СИНДИКАТ

"ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА" ПРИ КНСБ

26 Май 2015 г.

Гр. София

ДО
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПК ПО
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
КЪМ 43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТАНОВИЩЕ

На Национален браншов синдикат "Висше образование и наука" - КНСБ

Относно: проект за изменение на Закона за развитие на академичния състав в Република България от 09.2011 г.

УВАЖАЕМА Г-ЖО

В отговор на писмо изх. № КН-553-14/2015, преминаме становището на "ВОН" - КНСБ по внесените на 25.05.2015 г. за изменение и допълнение на Закона за развитие на академичния състав в Република България, което следва:

Съгласно Закона за нормативните актове законът е акт, който урежда правните отношения в сфера на колективните обществени отношения, които поддават на съдебен според предмета или субектите на отношенията или няколко индивиди от техни подразделения. Експертните оценки, мнения, които се правят по време на академичния състав, са и правни отношения. Но реализирането за етапите на развитие едва ли биха могли да бъдат трайни. Науката е трайна. Науката е трайна и следва да бъде обременена с редовни промени, които са необходими за развитието. Те никога не биха могли да погледнат назад, а да се движат напред, в природното естество на всяка наука и на всяко време.

Ето защо се смята, че:

ПЪРВО - въвеждането на количествени изисквания, а именно тези изисквания в числови стойности, които са необходими за всички научни институции и висши училища, ще породи редица трудности, а по-важното мнение и дори объркване и необосновано ограничаване на всеки учен да се развива в йерархията на академичния състав. Всички количествени изисквания, които ще се „определят като минимални числови стойности на обективно измерими ...“, ще превърнат българската академична и научна общност в броячи на точки, а развитието в състезание по числови резултати. Не бива да се забравя, че в науката може да бъде направено едно единствено откритие или единствен научен труд, който да не може да се сравни по принос със сто публикации. Едно откритие или изобретение може да отнеме повече от половината съзнателен живот на един учен, то може да е с изключително висока стойност, но този учен няма да успее да достигне броя точки, защото е посветил времето и своя труд на едно единствено изследване. Подобни норми ще отблъснат

истински отдадените на науката хора и далеч няма да постигнат желания ефект. Решаването на проблема с увеличения брой на лицата, заемащи академична длъжност „професор“, е и следва да остане отговорност на висшите училища и научни организации, защото именно те взимат решението за обявяване и провеждане на съответните конкурсни процедури.

Основен конституционен принцип е, че държавата създава условия за свободно развитие на науката, образованието и изкуствата и ги подпомага (чл. 23 КРБ), а поставянето на необосновани и прекалено общи ограничителни изисквания в закон ще доведат и до ограничаване на развитието на българската наука.

Считаме, че българските висши училища и научни организации се управляват от хора с висока интелигентност, които могат да направят преценка за това, доколко и какви да бъдат критериите и на какви изисквания да отговарят академичният и научният персонал в българските висши училища и научни организации в рамките на своята работна длъжност. Правото на преценка до колко и какви академични длъжности не са изпълнени в училищата и организациите ползват с академична автономия. Главно изразител на автономията на висшето образование се изразява в интелектуалната свобода, която е неотделима част от творческата дейност на образователния, медията и художествените работници, които произвеждат върховни ценности. Ограничаването на автономията е изискване, което не е в интереса на и такива без ясна цел, както и такива, които не са в интереса на автономията на висшето образование и науката. Ще нахвърлят авторитетът и ще дам на висшите училища и научни организации в системата на висшето образование и науката.

Резултатите са най-важният измерител на научния и творчески труд и именно те са онова, което дават основа за оценката на резултатите във всяко професионално направление. Те се променят с времето, а обществените потребности могат да се обогатят в различни национални изисквания. Такава обобщаваща норма не може да бъде дадена в чл. 3, съгласно която „с оценяването на научния труд и на кандидатите за заемане на длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ се извършва оценка на качеството, отговарят на минималните национални изисквания за заемане на длъжностите по чл. 26, ал. 5.“ провонтира в резултат на това, че лицата отговарят на съответните изисквания за заемане на длъжностите с предлагания ЗИД на ЗРАСР, който влиза в сила през месец май 2010 г. и ще бъдат допълнени с правилника за провеждане на процедурите. Смятаме, че тази норма ще провокира объркване при преценката за заемането на вече вакантни длъжности, тъй като те са назначени на съответните длъжности и изпълняват задачите, установени към онзи момент условия и изискванията, а не това подготовката на базата от данни ще отнеме време и ще наруши нормалния ход на предстоящите процедури.

Обръщаме внимание на законодателя, че в проекта се споменават „научна област“, „направление“, „специалност“, „професионални направления“ без да се предлагат съответните дефиниции или да се препраща към вече въведени такива.

ТРЕТО, в предложеното в § 4, т. 5 (за изменение на съдържанието на ал. 5 на чл. 4) прави впечатление, че и точка 2 и точка 3, които се предлагат, са със съдържание насочено за конкурсите за заемане на академични длъжности. Не бива да се забравя, че чл. 4 е обща норма, която се прилага и спрямо определянето и работата на журитата за

НАЦИОНАЛЕН БРАНШОВ СИНДИКАТ "ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА" ПРИ КНСБ

придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“.

ЧЕТВЪРТО, параграф 10, в който е предложено изменение и допълнение на чл. 19 и създаване на точка 7 („7. справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2, съответно на изискванията по чл. 26, ал. 5, към която се прилагат необходимите доказателства“) провокира въпроса: кой следва да изготви тази справка - лицето или институцията, която поддържа съответния регистър по негово искане. Ако законодателят се спира на втория вариант, то отказът за издаване или неточното и непълно съдържание на такава справка, ще подлежи ли на административен и съдебен контрол и по какъв ред?

ПЕТО, предлаганото в § 11 изменение на чл. 21 провокира въпроса, а минималните национални изисквания по чл. 21 не са ли всъщност законови изисквания, които създават въпрос какви са изискванията за установяване в правилника за прилагане на ЗРАСРБ изискванията за изготвяне на справки и други? Предлагаме законодателят да изясни изрично техния юридически смисъл и да ги постави в ясен контекст. Особено важно е да се поставят въпроси. Какво всъщност трябва да бъде допълнително правно отговорят на изискванията, установени в закона, които не са изрично прилагане и на изискванията на висшето училище или научната организация.

Позволяваме си да Ви обърнем внимание на един изключително важен за системата на висшето образование и науката въпрос, който се отнася за преназначението по смисъла на § 5, ал. 5 ПЗР ЗРАСРБ и, чието решение следва да бъде намерено в настоящия законопроект.

Както е известно, съгласно цитираната норма, лицата, които заемаха длъжността „главен асистент“, без да притежават научна и образователна степен „доктор“ и не я придобиха в рамките на четиригодишния срок, който законът предостави, бяха преназначени на длъжност „асистент“. Тези лица са започнали своята трудова дейност, съобразно отменения вече Закон за научните степени и научните звания, като са издържали съответните конкурси. Считаме, че спрямо тях в закона следва да бъде предвиден особен режим за възстановяване на заеманата длъжност „главен асистент“, в случай че придобият научна и образователна степен „доктор“, дори и ако следва да се определи отново срок, с изтичането на който възможността за ползването на тази особена привилегия да бъде преклудирана.

И накрая, съветваме Ви да вземете предвид и предложението на § 5 от ПЗР на ЗРАСРБ, но считаме, че това изменение е прекалено драстично. Срокът, установен с § 5, ал. 5, бе предвиден да започне да тече от влизането в сила на закона. В значителна част от висшите училища и научни организации тази норма вече е приложена и ние не можем да приложим правна техника, с която да се установи промяна, санираща правните последици от действащата норма на § 5, ал. 5.

Доц. д-р Лиляна Вълчева
Председател на НБС „ВОН“ - КНСБ